

Samenvattingen

Huwen in het hart van Europa. Europese binationale huwelijken in België

Suzana Koelet, Helga de Valk & Didier Willaert

Onderzoek naar gemengde huwelijkssluiting is tot op heden vooral gericht op huwelijken van migranten van niet-westerse origine. Europese binationale huwelijken zijn veelal onderbelicht gebleven. Aangezien vaak wordt verondersteld dat in gemengde relaties groeps grenzen vervagen, zouden Europees binationaal gehuwden juist een bijdrage kunnen leveren aan Europese identiteitsvorming. In dit artikel gaan we ten eerste na wat de patronen en trends van binationale Europese huwelijkssluiting zijn in België. Ten tweede bekijken we de diversiteit aan binationaal gehuwden en ten derde bezien we de kenmerken van de gehuwden in deze Europese koppels. We maken hiervoor gebruik van de huwelijksregisters (2000-2009) en de census gegevens 2001 voor België. Onze resultaten laten zien dat binationale Europese huwelijken slechts beperkt voorkomen en dat dit patroon stabiel is over het afgelopen decennium. Tegelijkertijd vinden we een aanzienlijke variëteit in de mate waarin binationaal gehuwd wordt tussen herkomstgroepen en kunnen we zes verschillende typen binationale huwelijken onderscheiden.

Europese studentenmobiliteit als hefboom voor Europese identiteitsvorming?

Christof Van Mol & Joris Wauters

Sinds de invoering van het Erasmusprogramma in 1987 is studentenmobiliteit steeds zichtbaarder geworden. Eén van de onderliggende doelen van Erasmus en andere internationale uitwisselingsprogramma's is de promotie van een Europees identiteitsgevoel. In dit artikel bestuderen de auteurs de invloed van Europese studentenmobiliteit op Europese identiteitsvorming aan de hand van een mixed-method benadering. Het kwantitatieve luik bestaat uit een online enquête, afgenomen bij studenten aan tien universiteiten in zeven landen op het einde van academiejaar 2008-2009. Het kwalitatieve luik bestaat uit 32 semigestructureerde diepte-interviews en vier focusgroepen, afgenomen bij studenten aan

vier verschillende Europese universiteiten. De analyse toont aan dat een studieperiode in het buitenland een invloed heeft op de totstandkoming van een “ervaringsgerelateerd Europa”. Deze beleving van Europa voegt een sociale dimensie toe aan de politieke en culturele invulling van het begrip, en is het resultaat van socialisatieprocessen die gekenmerkt worden door interne en externe identiteitswaarnemingen.

Oost-West mobiliteit en de bestuurlijke europeanisering van steden Een vergelijkende studie van de cases Gent en Rotterdam

Nicolas Van Puymbroeck, Sanne Van De Pol & Stijn Oosterlynck

De bestuurlijke europeanisering van steden wordt slechts zelden onderzocht. Dit artikel wil bijdragen aan de invulling van deze leemte in de literatuur door middel van een vergelijking van de bestuurlijke reactie van Gent en Rotterdam ten aanzien van Oost-West mobiliteit. Twee dimensies van de bestuurlijke europeanisering van steden worden daarbij belicht, met name (1) de invloed van Europese integratie op de stedelijke beleidsagenda en (2) de ontwikkeling van stedelijke bestuurlijke strategieën op Europese schaal. Ondanks de vaststelling dat Gent en Rotterdam onder meer een parallelle ontwikkeling van de omvang van het aantal Oost-Europese nieuwkomers kenden, blijkt de bestuurlijke reactie gekenmerkt door belangrijke verschillen. Zo lokte het beleidsthema in Gent debat uit over haar zelfverklaarde progressieve beleidscultuur, terwijl Rotterdam in reactie de grenzen van de wettelijkheid opzocht. We besluiten hieruit dat de bestuurlijke europeanisering van steden niet noodzakelijk leidt tot onderlinge convergentie, maar afhankelijk is van het samenspel van de nationale/regionale context, de stedelijke beleidscultuur en de strategieën van stedelijke actoren.

Zichtbare politiek als voorwaarde voor een Europese publieke ruimte

Stefan Rummens, Raf Geenens & Steven Van Hecke

In de discussie omtrent de mogelijkheid en de wenselijkheid van het ontstaan van een Europese publieke ruimte onderscheiden we drie posities. De sceptische positie stelt dat zo een ruimte niet mogelijk en niet wenselijk is zolang er niet eerst een sterke collectieve Europese identiteit bestaat. De functionalistische positie gelooft in het ontstaan van een gedecentreerde ruimte van ‘issue publics’ die aansluit bij de bestaande Europese besluitvormingsprocedures. In dit artikel sluiten wij ons echter aan bij een derde, ‘politieke’ model dat gelooft dat een verdere politisering van de Europese politiek het ontstaan van een voldoende geïntegreerde, transnationale Europese publieke sfeer mogelijk moet maken. Het grote voordeel van een dergelijke politisering bestaat erin dat ze de Europese besluitvorming zichtbaar kan maken. Dit verhoogt niet alleen de kwaliteit van de

Europese besluitvorming maar werkt tegelijkertijd ook gemeenschapsvormend omdat het de Europese Unie voor het eerst kan laten verschijnen als een politiek project waarin de Europese burgers hun toekomst gezamenlijk vorm geven.

De Europese publieke sfeer: dovemansgesprek of dialoog tussen de Europese Commissie en haar burgers?

Annelies Van Brussel & Petra Huyst

Hoewel het stimuleren van de betrokkenheid van haar burgers een issue vormt dat het afgelopen decennium hoog opgeklimmen is op de agenda van de Europese Commissie, is de Europese publieke sfeer (EPS) als ruimte voor een dialoog tussen die Commissie en haar burgers allerm minst een voltooid gegeven. Dit artikel brengt op basis van een analyse van de voornaamste beleidsdocumenten van de Commissie inzake het informatie- en communicatiebeleid en semigestructureerde elite-interviews in kaart hoe het communicatiebeleid van de Commissie geëvolueerd is van een eendimensionale informatie- naar een tweedimensionale dialooglogica. Daarenboven geven we indicaties van de herpositionering van communicatie in de huidige Commissie. Aan de hand van een casestudy over de publieke raadpleging voor de lancering van Europa 2020 tonen we aan dat de Commissie in de praktijk tekortschiet in het top-down faciliteren van een directe dialoog en een heteroogeen, inclusief forum waarin burgers actief richting kunnen geven aan het EU-beleid.

Politieke beïnvloeding door etnisch geaffilieerde organisaties; winnaars en verliezers van Europese integratie en toenemende diversiteit

Jan H. van de Beek & Floris F. Vermeulen

Onderzocht wordt hoe organisaties die het (inter)nationale politieke proces willen beïnvloeden en zich identificeren met etnische groepen (immigranten, nationale minderheden, dominante meerderheid) omgaan met etnische diversiteit en Europese integratie en de aan beide processen gerelateerde veranderingen in de politieke gelegenheidsstructuur. Twee uit de literatuur afgeleide hypothesen worden getest: organisaties van (1) groepen met een sterke territoriale binding zien zich als verliezers van toenemende diversiteit (en vice versa) en (2) groepen met een zwakke positie in geëuropeaniseerde nationale debatten zien zich als verliezers van voortgaande Europese integratie (en vice versa). Beide hypothesen worden genuanceerd: (1) territoriale binding alleen is onvoldoende voorwaarde, mede bepalend is de mate waarin men een meervoudige of geneste identiteit heeft; (2) groepen met regionale binding en/of nationale minderheden hebben veelal een zwakke positie in geëuropeaniseerde nationale debatten, maar zien zichzelf toch vaak als winnaars van Europese integratie mits de EU federaliseert en/of meer zeggenschap krijgt over minderhedenrechten.

Europeanisering en de Roma: op zoek naar maatschappelijke inclusie in een nieuwe politieke en institutionele context

Peter Vermeersch

Sinds de uitbreiding van de Europese Unie (EU) naar Centraal-Europa zijn de instellingen van de EU zich expliciet gaan buigen over de problemen waarmee de Roma in verscheidene Europese landen te maken hebben. Er is daarmee een nieuwe kritische fase aangebroken in het debat over het Europese Romabeleid. De EU bouwt voort op de inzichten en interpretatiekaders die zijn ontstaan in eerdere internationale beleidsdiscussies, maar er worden ook nieuwe prioriteiten gedefinieerd. De betrokkenheid van de EU vertegenwoordigt dus de meest recente fase in een al eerder ingezette (en verre van afgelopen) beleidsdiscussie waarin Europese instellingen, nationale overheden en Roma-activisten elk een stem hebben. In deze recente fase zijn er ook nieuwe assen van competitie tussen deze verschillende actoren ontstaan. Er groeit dus een Europese discursieve ruimte waarbinnen de vorming en contestatie plaatsgrijpt van nieuwe beleidskaders en narratieven over de Roma. Dit artikel verkent deze nieuwe Europese discursieve ruimte. Het komt tot het besluit dat er een nieuwe politieke opportuniteitsstructuur voor Roma-activisme is ontstaan. Dat heeft belangrijke gevolgen voor de manier waarop de Roma worden 'geframed'.

Tussen droom en daad ... Over armoedebestrijding, minimuminkomensgarantie en het Europese sociale model

Bea Cantillon & Natascha Van Mechelen

In Europa is het voorbije decennium het aantal gezinnen met een inkomen lager dan de EU-armoedenorm niet afgenomen, maar eerder gestabiliseerd of zelfs toegenomen. Er zijn sterke aanwijzingen dat dit mee verklaard wordt door een erosie van de uitkeringen van de sociale zekerheid. Menig armoedeonderzoek besluit dan ook met de beleidsaanbeveling om ter zake Europese minimumstandaarden vast te leggen. In dit artikel argumenteren we dat de garantie van adequate minimuminkomens een goede kans maakt om het voorwerp uit te maken van een eerste wettelijke Europese regeling over sociale bescherming, omdat a) het al lange tijd vrij consistent aanwezig is in het Europese beleidsdiscours, b) de meeste lidstaten over algemene bijstandssystemen beschikken en c) onderzoek uitwijst dat een adequate inkomensbescherming een belangrijk onderdeel is van elk armoedebeleid dat effectief wil zijn. Zulke regeling zou voor het eerst in de geschiedenis van de Europese eenwording de sociale doelmatigheidslogica expliciet binnen het juridisch arsenaal van de Unie brengen. Tussen droom en daad liggen echter belangrijke bezwaren van conceptuele, budgettaire en technische aard. Daarom moeten bindende afspraken over minimuminkomens flexibel worden gedefinieerd en gradueel ingevoerd.

De meting van armoede in de Europese Unie: een pleidooi voor de ontwikkeling van Europese referentiebudgetten

B er nice Storms, Tim Goedem e & Karel Van den Bosch

Sinds de uitbreiding van de Europese Unie naar de minder welvarende Oost-Europese landen is de discussie over de accurate meting van armoede sterk toegenomen. Hoewel er een redelijke consensus bestaat over het belang van de maatschappelijke context voor de meting van armoede, is er heel wat onenigheid over hoe deze maatschappelijke context (“relativiteit”) in rekening moet worden gebracht. De samengestelde indicator voor armoede en sociale uitsluiting die in de nieuwe Europa 2020 strategie centraal staat, is zowel gebaseerd op een indicator met nationale armoedelijnen, als op een indicator met   n Europese armoedelijjn. Elk van deze twee deelindicatoren schetst dan ook een zeer verschillend beeld van de omvang en verdeling van armoede in de Europese Unie. Hoewel beide deelindicatoren academisch hun verdienste hebben en vanuit politiek oogpunt grote voordelen hebben, menen we dat referentiebudgetten belangrijke aanvullende informatie kunnen verschaffen over de cross-nationale verschillen in het inkomen dat minimaal noodzakelijk is om menswaardig aan de samenleving te kunnen participeren. Bovendien geven armoedelijnen op basis van referentiebudgetten aan via welke wegen vooruitgang kan worden geboekt in de strijd tegen armoede. Het belangrijkste nadeel is echter dat de huidige referentiebudgetten moeilijk internationaal vergelijkbaar zijn. Om hieraan tegemoet te komen geven we in dit artikel een aanzet om Europees vergelijkbare referentiebudgetten op te stellen. Hierbij zijn een gemeenschappelijk theoretisch kader en eenzelfde methodologie onontbeerlijk.

Het uitsluiten van geinstitutionaliseerde ouderen in surveys Gevolgen voor de Open Co rdinatiemethode Pensioenen

Annelies Debels, Hans Peeters & Rika Verpoorten

In bestaande Europees-comparatieve surveys is het omwille van praktische redenen gangbaar om ouderen in collectieve huishoudens te weren uit het steekproefkader. Dit artikel onderzoekt de implicaties van deze praktijk voor de geldigheid en internationale vergelijkbaarheid van indicatoren in de Open Co rdinatiemethode Pensioenen. Op basis van het Belgische Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming blijkt dat de vertekening in het gemiddeld equivalent pensioeninkomen verwaarloosbaar is, maar dat armoede bij gepensioneerden met 9% onderschat wordt. Voor bepaalde subgroepen zoals de oudste gepensioneerden loopt deze onderschatting nog hoger op. Doordat het percentage geinstitutionaliseerde ouderen sterk verschilt tussen lidstaten, brengt deze vertekening bovendien de internationale vergelijkbaarheid van de OCM armoede-indicatoren in gevaar. Dit impliceert dat de identificatie van goede praktijken binnen de OCM Pensioenen onbetrouwbaar wordt. Dit kan een verdere voedingsbasis vormen

voor een weinig constructieve indicatorenpolitiek die op termijn de geloofwaardigheid en effectiviteit van de OCM Pensioenen ondermijnt.

Regionale gezinsculturen en kinderopvang door grootouders in Europa

Maaïke Jappens & Jan Van Bavel

Europa wordt gekenmerkt door internationale en regionale diversiteit in gezins- en familielevens. Deze bijdrage scoort subnationale regio's van 23 Europese landen op een aantal onderliggende dimensies van gezinscultuur. Data van de tweede ronde van de European Social Survey vormen hiervoor de basis. Die regionale indicatoren worden gebruikt in een multilevelanalyse van de mate waarin Europese moeders hoofdzakelijk een beroep doen op grootouders wanneer ze kinderopvang nodig hebben. De resultaten tonen duidelijk aan dat het gebruik van grootouderopvang niet alleen onderhevig is aan karakteristieken van de moeders en het aanbod van formele kinderopvang, maar ook beïnvloed wordt door het normatieve gezinsklimaat waar ze leven. Het zijn niet zozeer de attitudes ten opzichte van gezin en gender die de moeders er zelf op nahouden, maar wel de regionale normen die een rol spelen in kinderopvangkeuzes.

Marrying in the Heart of Europe. European Binational Marriages in Belgium

Suzana Koelet, Helga de Valk & Didier Willaert

Research into interethnic marriages is mainly oriented towards union formation by non-western migrants. European binational marriages are still understudied. However, as is often assumed, in intermarried relationships group boundaries are blurring, European binational couples are particularly interesting because of the contribution they potentially make to European identity formation. In this article we first study the patterns and trends in binational European marriages in Belgium. Second we analyse the diversity in people binationally married and third pinpoint the characteristics of these European couples. We use the marriage registers (2000-2009) as well as the census data for Belgium. Findings show that binational European marriages form a relatively small proportion of marriages contracted in Belgium and patterns remain stable over the past decade. At the same time we find variety in the level at which intermarriage occurs among different origin groups. We finally distinguish six types of binational marriages with different characteristics.

Keywords: intermarriage, social integration, Europe, binational marriages, free movers

European Student Mobility as a Lever for European Identity?

Christof Van Mol & Joris Wauters

Since the introduction of the Erasmus programme in 1987, student mobility has become more visible. One underlying rationale of Erasmus and other international exchange programmes is the promotion of a European feeling of identity. In this article, the authors study the influence of European student mobility on European identity using a mixed-method approach. The quantitative part consists of an online survey, conducted among students at ten universities in seven countries, at the end of the 2008-2009 academic year. The qualitative part con-

sists of 32 semi structured in-depth interviews and four focus group discussions, conducted with students at four European universities. The analysis shows that a study period abroad influences the development of an “experience-based Europe”. This experience of Europe adds a social dimension to the political and cultural definition of the term, and is the result of socialisation processes that are characterised by internal and external identity observations.

Keywords: student mobility, European identity, identification, socialisation, Europe

East-West Mobility and the Europeanization of Urban Governance: A Comparative Study of the Ghent and Rotterdam Cases

Nicolas Van Puymbroeck, Sanne Van De Pol & Stijn Oosterlynck

Little research has examined the Europeanization of urban governance. This article seeks to plug this gap in the literature by comparing the political reactions of the cities of Ghent and Rotterdam with regard to East-West mobility. We focus on two dimensions of the Europeanization of urban governance, namely (1) the impact of European integration on the urban policy agenda and (2) the development of urban policy strategies on a European scale. Although Ghent and Rotterdam have both experienced an increase of East-European newcomers, the urban governance process shows important distinctions. Whereas the growth of East-West mobility aroused debate about Ghent’s self-proclaimed progressive policy culture, Rotterdam’s reaction verged on the limitations of lawful intervention. The article concludes that the Europeanization of urban governance does not necessarily lead to mutual convergence, but is dependent on the interplay of the national/regional context, the urban political culture and the strategies of urban actors.

Keywords: East-West mobility; Europeanization; interurban cooperation; migrant integration policy; urban governance

Visible Politics as a Condition for a European Public Sphere

Stefan Rummens, Raf Geenens & Steven Van Hecke

In the debate around the possible development of a European public sphere, three different approaches can be distinguished. The ‘sceptical’ approach argues that a European public sphere is neither feasible nor desirable in the absence of a strongly developed collective identity at the European level. The ‘functionalist’ approach believes in the development of a decentralised European public sphere consisting of a series of ‘issue publics’ complementing and supporting the current European governance structures. We argue, however, in favour of a third, ‘political’ approach which advocates the further politicisation of European

policy-making as a prerequisite for the formation of a sufficiently integrated, transnational European public sphere. Further politicisation would not only increase the quality of European decision-making, it would also, for the first time, allow European citizens to identify the European Union as a political project in which they can collectively shape their common future.

Keywords: European Union, public sphere, politicisation

The European Public Sphere: A Dialogue of the Deaf or a Dialogue between the European Commission and its Citizens?

Annelies Van Brussel & Petra Huyst

Closing the gap between the EU and its citizens, and increasing the levels of involvement and participation has been high up on the Commission's agenda for the last fifteen years, but a common European public sphere (EPS), in which a dialogue takes place between the Commission and its citizens, is nevertheless still a long way off. This article looks at what efforts the Commission is taking to facilitate such a direct dialogue. These efforts are illustrated based on a case study analysis of the public consultation the Commission organised for the launch of Europe 2020. Our article begins by discussing, based on a policy-document analysis and several semi-structured elite interviews, the evolution of the Commission's communication policy and the changing underpinning logics of this policy, before then going into detail about the Europe 2020 case. Our case study analysis, using seven evaluation criteria, clearly illustrates different shortcomings in the way the Commission approaches the creation of a heterogeneous, inclusive forum in which people can discuss and contribute to the shaping of EU-policy-making.

Keywords: European public sphere, communication policy, public participation

Influencing the Policy Process; Winners and Losers of European Integration and Ethnic Diversity among Ethnically Affiliated Organizations

Jan H. van de Beek & Floris F. Vermeulen

Research examines how organisations that identify with ethnic groups (immigrants, national minorities, the dominant majority) deal with the effects of growing ethnic diversity, as well as with European integration and related changes in the (inter)national political opportunity structure. Two hypotheses are derived from the literature: (1) groups with strong territorial identification perceive themselves as losers of growing diversity (and vice versa) and (2) groups that have a strong position within Europeanized national debates perceive themselves as winners of European integration (and vice versa). Both hypotheses have been

nanced: (1) territorial identification in itself is insufficient and self-perception also hinges on the degree to which one has an exclusive or inclusive identity; (2) groups with a weak position in Europeanized national debates show mixed self-perceptions: those groups with strong regional identification and/or national minorities tend to perceive themselves as winners, should the EU federalise and/or gain control over minority rights.

Keywords: European Union, diversity, nation state, minorities, ethnicity

Europeanisation and the Roma: in Search of Social Inclusion in a New Political and Institutional Context

Peter Vermeersch

Since the enlargement of the EU to Central Europe, the EU institutions have been particularly concerned about the problems facing Roma populations in various European countries. This has signalled a new critical phase in the debate about European Roma policy. The EU has built on views and policy frames that have emerged from discussions held by other international actors, but it has also highlighted new priorities. The involvement of the EU thus represents the most recent phase in an ongoing (and far from complete) policy discussion in which European institutions, national governments and Roma activists each have their own voice. In this recent period new lines of competition have emerged between these actors. There is, in other words, a growing European discursive space where the development and contestation of new policy frames and narratives about the Roma can take place. This article explores this new European discursive space and concludes that a new political opportunity structure for Roma activism has emerged with important implications for the way in which the Roma are framed.

Keywords: Roma, Europeanisation, European Union, minorities, policy frames

Between Dream and Reality... On the Fight against Poverty, Minimum Income Protection and the European Social Model

Bea Cantillon & Natascha Van Mechelen

Poverty rates in the EU have not fallen in recent decades, but have stagnated or even increased. There are indications that the erosion of social benefits may be an important factor explaining the poverty standstill. As a result, a number of recent studies on poverty trends have formulated the recommendation that minimum income protection standards be defined at the EU level. In this article we argue that there are good reasons to assume that the adequacy of guaranteed minimum income schemes may become the subject of the first legislative and legally binding initiative in the field of social protection. First, the topic has al-

ready featured prominently in the European policy debate since the early 1990s. Second, most Member States already have minimum income schemes in place. Finally, research suggests that an effective anti-poverty strategy essentially includes adequate income protection. However, between dream and reality there stand concepts and technical and budgetary considerations. Therefore any binding agreement with regard to minimum incomes would have to be formulated flexibly and introduced gradually.

Keywords: poverty, guaranteed minimum income, European social model, European Union

Measurement of Poverty in the EU: The Case for European Reference Budgets

B er nice Storms, Tim Goedem e & Karel Van den Bosch

Enlargement of the European Union to the less prosperous countries of Eastern Europe has invigorated the debate about the accurate measurement of poverty. Even though there is agreement that poverty indicators should somehow take account of the social context, there is much discussion of the extent to which poverty indicators should be relative (i.e. dependent on the social context). The compound indicator of poverty and social exclusion which is used in the new Europe 2020 Strategy consists of one sub-indicator using national poverty lines and another one which adheres to a single European poverty line. As a result, the number and distribution of the poor differs markedly with each sub-indicator. Although each sub-indicator has both academic merit and political importance, we believe that reference budgets may offer important additional information on the cross-national variation in the minimum income needed to participate fully in society. Moreover, poverty lines based on reference budgets can suggest ways to reduce poverty. The main disadvantage of the European reference budgets currently used is that they are difficult to compare. In this article we outline how to move forward towards cross-country comparable reference budgets, listing the main points of discussion in order to develop the essential common theoretical framework and methodology.

Keywords: Europeanisation, poverty measurement, reference budgets, budget standards

Excluding the Institutionalised Elderly from Surveys. Consequences for the Open Method of Coordination on Pensions

Annelies Debels, Hans Peeters & Rika Verpoorten

In comparative European surveys it is common practice to exclude elderly people living in collective households from the sampling frame. This article examines

the implications of this practice for the validity and international comparability of indicators in the Open Method of Coordination on Pensions (Pensions OMC). Analyses using data from the Belgian Datawarehouse Labour Market and Social Protection show that the resulting bias is negligible for average equivalent pension income, but that poverty among pensioners is underestimated by 9%. In subgroups such as the oldest pensioners the underestimation is even larger. Due to the major international differences in the percentage of elderly in collective households, this bias also jeopardizes the international comparability of poverty indicators in the Pensions OMC. This renders the identification of best practices in the Pensions OMC unreliable. Furthermore, it may nourish an unconstructive politics of indicators which in the longer term undermines the credibility and effectiveness of the Pensions OMC.

Keywords: Open Method of Coordination on Pensions, pension indicators, poverty indicators, collective households, elderly

Regional Family Cultures and Child Care by Grandparents in Europe

Maaike Jappens & Jan Van Bavel

Europe is characterized by international and regional diversity in family life. Using the second wave of the European Social Survey, this paper scores subnational regions of 23 European countries according to three dimensions of family culture. We construct regional indicators and use them in a multilevel analysis of the use of grandparents as the main source of child care by European mothers. Results clearly show that the reliance on grandparental child care is subject not only to characteristics of mothers and the supply of formal child care, but cultural attitudes prevalent in the region where mothers live also have an impact. We find that, rather than individual mothers' attitudes, it is the regional cultural climate that matters.

Keywords: family culture, child care, grandparents, Europe, regional level

Medewerkers aan dit nummer

Bea Cantillon

Bea Cantillon is professor Sociaal Beleid en directeur van het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck. Ze publiceerde uitgebreid en internationaal over een brede waaier van onderwerpen waaronder armoede, sociaal beleid, sociale zekerheid, de welvaartsstaat en gender. Ze werkte als adviseur voor de Belgische regering. Zij was tevens Belgisch senator (1995-1999) en voorzitter van de Commissie Cantillon tot hervorming van de sociale zekerheid van zelfstandigen (2000-2002). Zij is voorzitter van het beheerscomité van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers.

Bea Cantillon, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, Universiteit Antwerpen, S.M 475, St. Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, tel. + 32 3 265 53 98, e-mail bea.cantillon@ua.ac.be.

Annelies Debels

Annelies Debels is als postdoctoraal onderzoekster verbonden aan de onderzoeksgroep Pensioenbeleid binnen het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CeSO) van de K.U.Leuven. Ze schreef een proefschrift over de gevolgen van arbeidsmarktflexibiliteit voor armoedemobiliteit in verschillende Europese landen (2008).

Annelies Debels, Centrum voor Sociologisch Onderzoek (onderzoeksgroep Pensioenbeleid), Parkstraat 45 – bus 3601, 3000 Leuven, tel. + 32 16 32 04 68, e-mail annelies.debels@soc.kuleuven.be.

Helga A.G. de Valk

Helga de Valk is senior onderzoeker aan het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI, Den Haag) en Professor Migratie, Families en de Levensloop aan het Interface Demography van de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Haar onderzoek richt zich op migratie en demografisch gedrag van migranten, transities naar volwassenheid van migrantenjongeren en intergenerationele relaties in migrantenfamilies. Aan de VUB leidt ze het Belgische team in het recent gestarte EUROMARR onderzoek naar Europese binationale huwelijken (ESF ECRP financieringsprogramma 2009).

Helga de Valk, Interface Demography – Vrije Universiteit Brussel, Pleinlaan 5, 1050 Brussel, tel. + 32 2 614 81 27, e-mail helga.de.valk@vub.ac.be.

Raf Geenens

Raf Geenens is als postdoctoraal onderzoeker van het F.W.O.-Vlaanderen verbonden aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte van de K.U.Leuven (RIPPLE), waar hij ook ethiek en geschiedenis van het natuurrecht doceert. Hij is co-redacteur van het boek

French Liberalism. From Montesquieu to the Present Day (Cambridge University Press, 2012, samen met Helena Rosenblatt) en bereidt momenteel een monografie voor over Claude Lefort onder de titel *Being Democratic. On Lefort's Political Philosophy*.
Raf Geenens, K.U.Leuven, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, Vesaliusstraat 2 bus 3225, 3000 Leuven, tel. +32 16 32 88 52, e-mail raf.geenens@hiw.kuleuven.be.

Tim Goedemé

Tim Goedemé is licentiaat in de sociologie en werkt als onderzoeker op het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleecq.

Tim Goedemé, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleecq, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2 (M479), 2000 Antwerpen, tel. +32 3 265 55 55, e-mail tim.goedeme@ua.ac.be.

Petra Huyst

Petra Huyst is doctor in de EU-studies en sinds haar doctoraatsonderzoek verbonden aan het Centrum voor EU-Studies van Universiteit Gent. Dit jaar rondde ze haar doctoraatsthesis af, een politiek-wetenschappelijke analyse van het vormingsproces van een Europese identiteit onder Vlaamse jongeren.

Petra Huyst, Universiteit Gent, Centrum voor EU-Studies, Universiteitstraat 8, 9000 Gent, tel. +32 9 264 68 04, e-mail petra.huyst@ugent.be.

Maaïke Jappens

Maaïke Jappens is licentiaat in de sociologie en in de familiale en seksuologische wetenschappen. Sinds oktober 2008 is ze verbonden aan de onderzoeksgroep Interface Demography van de Vrije Universiteit Brussel, waar ze meewerkt aan de projecten 'Multilinks' en 'Scheiding in Vlaanderen'. Haar onderzoek focust zich op echtscheiding en intergenerationele familierelaties.

Maaïke Jappens, Interface Demography, Vrije Universiteit Brussel, Pleinlaan 2, 1050 Brussel, tel. +32 2 614 81 31, e-mail maaïke.jappens@vub.ac.be.

Suzana Koelet

Suzana Koelet (doctor in de Sociologie, Vrije Universiteit Brussel) is senior onderzoeker aan het Interface Demography van de VUB. Haar onderzoek situeert zich voornamelijk op het vlak van gelijke kansen (gender en etniciteit), tijdsbesteding en levensloop. Zij werd ingeschakeld in het EUROMARR project om meer zicht te krijgen op de frequentie en kenmerken van Europese binationale huwelijken. In het kader van dit project zal ze ook de samenhang tussen Europese huwelijken en levensstijlen onderzoeken.

Suzana Koelet, Interface Demography – Vrije Universiteit Brussel, Pleinlaan 5, 1050 Brussel, tel. +32 2 614 81 32, e-mail skoelet@vub.ac.be.

Stijn Oosterlynck

Stijn Oosterlynck is docent stadssociologie en lid van de onderzoeksgroep Ongelijkheid, Armoede, Sociale Exclusie en de Stad (OASeS) aan de Universiteit Antwerpen

en FWO postdoctoraal onderzoeker aan het departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening van de K.U.Leuven. Zijn onderzoek richt zich op de ruimtelijke herstructurering van de (welvaart)staat, stadsontwikkeling en sociale stadsvernieuwing en stedelijke vormen van ongelijkheid en uitsluiting.

Stijn Oosterlynck, Departement Sociologie, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, België, tel. +32 3 265 52 81, e-mail Stijn.Oosterlynck@ua.ac.be.

Hans Peeters

Hans Peeters studeerde Politieke Wetenschappen en Pensioenrecht. Hij is werkzaam aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (onderzoeksgroep Pensioenbeleid) van de Katholieke Universiteit Leuven en bereidt op dit moment een doctoraat voor over de stratificatie van de Belgische pensioenbescherming.

Hans Peeters, Centrum voor Sociologisch Onderzoek (onderzoeksgroep Pensioenbeleid), Parkstraat 45 – bus 3601, 3000 Leuven, tel. +32 16 32 30 89, e-mail hans.peeters@soc.kuleuven.be.

Stefan Rummens

Stefan Rummens is hoofddocent ethiek aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte van de K.U.Leuven. Hij verricht onder meer onderzoek naar discoursethiek, deliberatieve democratie, representatie, populisme, extremisme en mondiale rechtvaardigheid. Hij publiceerde artikels in tijdschriften als *Political Studies*, *The Journal of Political Philosophy*, *Philosophy & Social Criticism* en *Social Theory and Practice*.

Stefan Rummens, K.U.Leuven, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, Kardinaal Mercierplein 2, 3000 Leuven, tel. +32 16 32 88 54, e-mail stefan.rummens@hiw.kuleuven.be.

Bérénice Storms

Bérénice Storms is licentiaat in de sociologie en is als onderzoeker verbonden aan het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck en aan de Katholieke Hogeschool Kempen.

Bérénice Storms, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, België, e-mail bereniceML.storms@ua.ac.be, +32 3 26 55 125; Katholieke Hogeschool Kempen, Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel, e-mail Berenice.storms@khk.be, tel. +32 14 56 23 10.

Jan Van Bavel

Jan Van Bavel doceerde van 2005 tot 2011 onderzoeksmethoden en demografie aan de Vrije Universiteit Brussel. Sinds oktober 2011 is hij hoogleraar demografie aan de K.U.Leuven. Hij doet onderzoek over de evolutie op lange termijn van de relatie tussen sociale en demografische reproductie in Europa.

Jan Van Bavel, FaPOS Leuven/Family and Population Studies Leuven, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, K.U.Leuven, Parkstraat 45 bus 3601, 3000 Leuven, Office SW 02.247, tel. +32 16 32 30 48 of +32 16 32 30 50, e-mail Jan.VanBavel@soc.kuleuven.be.

Annelies Van Brussel

Annelies Van Brussel is master in de EU-studies en is als doctoraatsstudente (BOF-mandaat) verbonden aan het Centrum voor EU-Studies van Universiteit Gent. Ze bereidt er een doctoraatsproefschrift voor over het communicatiebeleid van de Europese Commissie en de (institutionele facilitering van de) Europese publieke sfeer.

Annelies Van Brussel, Universiteit Gent, Centrum voor EU-Studies, Universiteitstraat 8, 9000 Gent, +32 9 264 68 04, e-mail annelies.vanbrussel@ugent.be.

Jan H. van de Beek

Dr. Jan H. van de Beek, Onderzoeker Eurosphere, Afdeling Politicologie, Instituut voor Migratie en Etnische Studies (IMES), Universiteit van Amsterdam, p/a Van Lennepaan 20, 3702 GR Zeist, +31 30 20 12 517, e-mail j.h.vandebeek@uva.nl.

Karel Van den Bosch

Karel Van den Bosch is doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen. Hij werkt als onderzoeker op het Federaal Planbureau en het Centrum voor Sociaal Beleid. Dit artikel is het resultaat van werk buiten het Federaal Planbureau, dat hiervoor geen enkele verantwoordelijkheid draagt.

Karel Van den Bosch, Universiteit Antwerpen, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleek

Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, België, karel.vandenbosch@ua.ac.be.

Sanne van de Pol

Sanne van de Pol werkt sinds 2009 bij onderzoeksgroep CIMIC aan de Erasmus Universiteit Rotterdam aan het project *Theorising the Evolution of European Migration Systems* (THEMIS, <http://www.imi.ox.ac.uk/research-projects/themis>). De centrale vraag is hoe onder welke omstandigheden migratiesystemen al dan niet op gang komen, toenemen en hoe zij ook weer kunnen stagneren. Haar interesse gaat voornamelijk uit naar de afname van migratie. Eerder werkte zij aan een onderzoek onder arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in 10 Nederlandse gemeenten.

Sanne van de Pol, Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam, Nederland, tel: +31 10 40 88 749, email vande pol@fsw.eur.nl.

Steven Van Hecke

Steven Van Hecke is postdoctoraal onderzoeker van het F.W.O.-Vlaanderen verbonden aan de onderzoeksgroep ACIM (Antwerp Centre for Institutions and Multilevel Politics) van de Universiteit Antwerpen. Hij verricht onderzoek op het snijvlak van vergelijkende politiek en EU-studies, in het bijzonder over transnationale politieke partijen en de instellingen van de EU. Hij is co-editor (samen met Peter Bursens) van *Readjusting the Council Presidency: Belgian Leadership in the EU* (Academic Scientific Publishers 2011).

Steven Van Hecke, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, tel. +32 3 265 55 22, e-mail steven.vanhecke@ua.ac.be.

Bart Vanhercke

Bart Vanhercke is codirecteur bij het Onderzoekscentrum Sociaal Europa (www.ose.be) en vrijwillig medewerker aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (K.U.Leuven). Zijn huidig onderzoek spitst zich toe op de Europeanisering van het nationaal sociaal beleid (armoede, gezondheidszorg, pensioenen) via uiteenlopende beleidsinstrumenten. Bart Vanhercke werkte eerder als Europees adviseur van de Belgische minister van Sociale Zaken, was assistent “interne markt” in het Europees Parlement en onderzoeksassistent aan het Centre de sociologie de la santé van de Université Libre de Bruxelles.

Bart Vanhercke, Onderzoekscentrum Sociaal Europa, Paul Emile Jansonstraat 13, 1050 BRUSSEL, tel. + 32 2 537 19 71, e-mail vanhercke@ose.be.

Natascha Van Mechelen

Natascha Van Mechelen is socioloog en werkt sinds 2001 op het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck. Haar belangrijkste onderzoeksterrein is de evolutie van de minimuminkomensbescherming in België en Europa. In 2010 verdedigde ze een doctoraal proefschrift over de bijstandsuitkeringen voor arbeidsgeschikten in Europa.

Natascha Van Mechelen, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, Universiteit Antwerpen, S.M 480, St. Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, tel. + 32 3 265 55 45, e-mail Natascha.vanmechelen@ua.ac.be.

Christof Van Mol

Christof Van Mol studeerde geschiedenis aan de Universiteit Antwerpen en behaalde een Internationale Master in Migratiestudies aan de Universitat de València en de Université Catholique de Lille. Hij werkte voor de Internationale Organisatie voor Migratie in Madrid en is momenteel als doctoraatsstudent Sociologie (Aspirant van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen) verbonden aan het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS) van de Universiteit Antwerpen.

Christof Van Mol, CeMIS, Universiteit Antwerpen, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen, tel. + 32 3 265 59 53, e-mail Christof.VanMol@ua.ac.be.

Nicolas Van Puymbroeck

Nicolas Van Puymbroeck is als mandaatsassistent in de stadssociologie verbonden aan de Universiteit Antwerpen, onderzoeksgroep OASeS, waar hij een doctoraat voorbereidt over de (veranderende) rol van de stedelijke schaal bij integratiebeleid. Zijn onderzoeksinteresse gaat uit naar stedelijk integratiebeleid, de impact van het Europese integratiebeleid op het integratiebeleid in de Europese lidstaten, en de bestuurlijke coördinatie tussen verschillende beleidsniveaus op het gebied van migratie- en integratiebeleid.

Nicolas Van Puymbroeck, Departement Sociologie, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, België, tel. + 32 3 265 53 43, e-mail nicolas.vanpuymbroeck@ua.ac.be.

Peter Vermeersch

Peter Vermeersch is hoofddocent politieke wetenschappen aan de Faculteit Sociale Wetenschappen van de KU Leuven. Hij is er verbonden aan het Instituut voor Internationaal en Europees Beleid en het Centre for Research on Peace and Development. Voor verdere informatie: <http://www.petervermeersch.net>.

Peter Vermeersch, KU Leuven, Faculteit Sociale Wetenschappen, Parkstraat 45, bus 3602, 3000 Leuven, tel. + 32 16 32 31 45, e-mail Peter.Vermeersch@soc.kuleuven.be.

Floris Vermeulen

Dr. Floris Vermeulen, Universitair Docent, Afdeling Politicologie, Instituut voor Migratie en Etnische Studies (IMES), Universiteit van Amsterdam, Oudezijds Achterburgwal 237, 1012 DL Amsterdam, tel. + 31 20 52 52 120, e-mail f.f.vermeulen@uva.nl.

Rika Verpoorten

Rika Verpoorten is als assistent verbonden aan de onderzoeksgroep Pensioenbeleid binnen het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de K.U.Leuven. Ze werkt aan een doctoraat dat het samenspel tussen verschillende vormen van sociale bescherming (met name inkomen en zorg) van de Belgische oudere bevolking onderzoekt.

Rika Verpoorten, Centrum voor Sociologisch Onderzoek (onderzoeksgroep Pensioenbeleid), Parkstraat 45 – bus 3601, 3000 Leuven, + 32 16 32 31 71, e-mail rika.verpoorten@soc.kuleuven.be.

Gert Verschraegen

Gert Verschraegen is als docent verbonden aan het departement sociologie van de Universiteit Antwerpen. Zijn huidige onderzoeksinteresse gaat uit naar processen van transnationalisering/Europeanisering, de sociologische dimensie van de kennismaatschappij en theoretische sociologie.

Gert Verschraegen, Departement Sociologie – OASES, Universiteit Antwerpen, Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen, tel. + 32 3 265 53 70, gert.verschraegen@ua.ac.be.

Joris Wauters

Joris Wauters studeerde geschiedenis aan de Universiteit Gent, en is momenteel verbonden aan het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS) van de Universiteit Antwerpen. Hij maakt deel uit van het onderzoeksteam van het Oprit14-project rond schoolcarrières van etnisch-culturele jongerengroepen. Zijn wetenschappelijke interesses gaan uit naar herinnering en cultureel erfgoed van migratie, en naar identificatieprocessen bij leden van etnisch-culturele minderheidsgroepen.

Joris Wauters, CeMIS, Universiteit Antwerpen, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen, tel. + 32 3 265 59 52, e-mail joris.wauters@ua.ac.be.

Didier Willaert

Didier Willaert (Master in Geografie, Vrije Universiteit Brussel) is senior onderzoeker aan het Interface Demography van de Vrije Universiteit Brussel. Zijn belangrijkste ervaringsdomeinen zijn bevolkingsgeografie (voornamelijk geografische mobiliteit/

migratie), Geografische Informatie Systemen (voornamelijk cartografie) en de Belgische Census data. Hij is in de eerste plaats betrokken bij het EUROMARR project vanuit deze expertise voor de bewerking van de ruwe bevolkingsdata.

Didier Willaert, Interface Demography – Vrije Universiteit Brussel, Pleinlaan 5, 1050 Brussel, tel. + 32 2 614 81 30, e-mail Didier.Willaert@vub.ac.be.

Filip Coussée en Carmen Mathijssen

Uit de marge van het jeugdbeleid

Werken met maatschappelijk kwetsbare jeugd

Er wordt vandaag een steeds grotere autonomie verwacht van kinderen en jongeren. Dat lijkt een positieve verworvenheid, maar tegelijk zijn de maatschappelijke hulpbronnen die kinderen en jongeren ondersteunen bij het verwerven van en omgaan met die autonomie niet voor iedereen in gelijke mate toegankelijk. Die ongelijkheid wordt bovendien alleen maar groter – onder meer door de armoedeproblematiek die de laatste jaren toegenomen is – en laat zich sterk gelden in het onderwijs en in de hulpverlening.

De rode draad doorheen dit boek is de vraag hoe we als samenleving vandaag omgaan met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De auteurs focussen vooral op die vormen van jeugdwerk die zich uitdrukkelijk op deze doelgroep richten en er wordt gekozen voor een brede invulling van het vrijetijdsaanbod.

Het boek richt zich naar jeugdwerkers en coördinatoren, maar evenzeer naar beleidsmedewerkers- en verantwoordelijken, naar verantwoordelijken en medewerkers van netwerkpartners, en naar docenten en studenten van universiteiten en hogescholen. Dit boek is een initiatief van Uit De Marge

vzw, een landelijke jeugdwerkorganisatie gericht op de ondersteuning van alle jeugdwerkinitiatieven die maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren aanspreken.

FILIP COUSSÉE is onderzoeker aan de Universiteit Gent (vakgroep sociale agogiek) en medewerker van Uit De Marge. Hij bestudeerde de geschiedenis van het jeugdwerk in Europa. In zijn werkzaamheden heeft hij bijzondere aandacht voor de pedagogische betekenis van de sociale werken en de sociale betekenis van het pedagogisch werken in onze samenleving.

CARMEN MATHIJSSSEN doctoreerde aan de K.U.Leuven op het thema 'Activering van mensen in armoede in de sociale economie'. Daarvoor werkte ze in Mali in de ontwikkelingssamenwerking. Ze was ook vrijwilliger bij een Leuvense vereniging waar armen het woord nemen. Sinds 2008 werkt ze bij Cera als programmacoördinator van de maatschappelijke projecten rond armoedebestrijding.

ISBN 978 90 334 8594 7

208 blz.

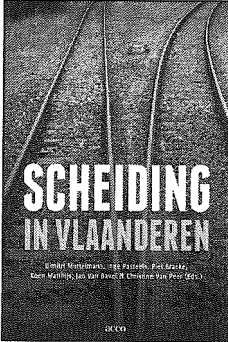
€ 20,50 (excl. verzendingskosten)

Uitgeverij Acco
Blijde Inkomststraat 22,
3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverijacco.be

Dimitri Mortelmans, Inge Pasteels, Piet Bracke, Koen Matthijs, Jan Van Bavel en Christine Van Peer

Scheiding in Vlaanderen

Jaarlijks vragen in Vlaanderen ongeveer vijftienduizend koppels de echtscheiding aan, een levensloopgebeurtenis die ingrijpt in het leven van twee mensen die elkaar ooit liefhadden. Maar het is ook een gebeurtenis die ingrijpt in het leven van anderen: kinderen, ouders en kleinkinderen. Dit boek geeft een breed overzicht van wat een echtscheiding doet met mensen en hun omgeving. We geven de eerste resultaten van de studie Scheiding in Vlaanderen die meer dan 12.000 mensen ondervroeg over huwen, gehuwd blijven, scheiden en de gevolgen van een stukgelopen huwelijk. De gegevens werden verzameld door een interuniversitair consortium van sociologen, demografen, juristen en psychologen. In dit boek wordt echtscheiding belicht vanuit deze verschillende disciplines.

Het boek schetst de evolutie van echtscheidingen en hun maatschappelijke context en biedt een inzicht in het procedurele verloop van een scheiding. Een tweede deel focust op het voormalige gezin: Hoe beleven partners en kinderen de echtscheiding, welke verblijfsregeling wordt er afgesproken en hoe verlopen de relaties tussen al die acto-

ren na de scheiding? Het derde deel zoomt in op enkele specifieke gevolgen van echtscheiding: de financiële adering die een echtscheiding soms met zich meebrengt, de gewijzigde participatie op de arbeidsmarkt, de gevolgen voor de gezondheid en het zorggebruik van de ex-partners en voor de schoolresultaten van de kinderen. Tot slot komt het krijgen van kinderen na de echtscheiding, het contact met vrienden en familie en de steun die daar uit voortkomt, aan bod.

De auteurs zijn lid van het interuniversitair consortium 'Scheiding in Vlaanderen' waarin vier universiteiten (UA, UGent, VUB en K.U.Leuven) en de Studiedienst van de Vlaamse regering samenwerken aan de grootste representatieve studie over relatieontbinding in Vlaanderen.

ISBN 978 90 334 8586 2
336 blz.

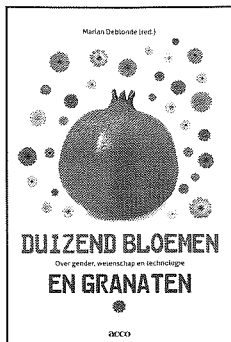
€ 49,50 (excl. verzendingskosten)

Uitgeverij Acco
Blijde Inkomststraat 22,
3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverijacco.be

Marian Deblonde

Duizend bloemen en granaten

Duizend bloemen en granaten. Het klinkt een beetje als een zucht omdat, zo blijkt uit de artikels in deze bundel, er in het domein van gender, wetenschap en technologie nog steeds veel werk aan de winkel is. En dit ondanks alle inspanningen die de afgelopen jaren geleverd zijn om een beter genderevenwicht te realiseren. Het is tegelijk ook uitdrukking van geloof in betere tijden. Het streven naar een beter genderevenwicht is niet alleen zinvol vanuit het verlangen van vrouwen naar gelijke rechten en kansen. Het is tegelijk niet minder dan een noodzakelijk ingrediënt om belangrijke maatschappelijke uitdagingen, waar we aan het begin van de 21ste eeuw voor staan, aan te kunnen gaan.

In acht artikels geven auteurs vanuit een verschillende achtergrond hun visie op telkens een ander aspect van het thema 'gender, wetenschap en technologie'. Het is onmogelijk om dit thema uitputtend in één bundel te behandelen. Het IST, initiatiefnemer van deze bundel, is er echter van overtuigd dat dit boek meer dan genoeg prikkels biedt voor een broodnodig verdergaand debat.

Het Instituut Samenleving & Technologie (IST) is een onpartijdige en neutrale instelling verbonden aan het Vlaams Parlement. Het onderzoekt de maatschappelijke aspecten van wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen. Het informeert de parlementaire gemeenschap en relevante doelgroepen over de resultaten van haar onderzoeksactiviteiten en hoopt op die manier bij te dragen tot onderbouwde besluitvormingsprocessen.

MARIAN DEBLONDE studeerde natuurkunde en wijsbegeerte en behaalde een doctoraat in de sociale wetenschappen aan de Universiteit van Wageningen. Vanuit deze achtergrond verrichte zij onderzoek aan de Universiteit Antwerpen in het domein van Technology Assessment (TA). Ze is als senior onderzoeker en projectleider aan het IST verbonden.

ISBN 978 90 334 8609 8
186 blz.

€ 25,50 (excl. verzendingskosten)

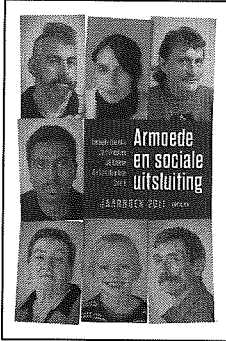

Uitgeverij Acco
Blijde Inkomststraat 22,
3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverijacco.be

Danielle Dierckx, Jan Vranken, Jill Coene en An Van Haarlem

Armoede en sociale uitsluiting

Jaarboek 2011

Dit is de 20ste editie van het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting. Deze jubileumeditie bevat een stand van zaken op het vlak van armoede en ongelijkheid. Immers, doorheen de jaren is de armoede zeker niet afgenomen of versimpeld. Dit Jaarboek bewijst bovendien dat we steeds meer weten over armoede en andere vormen van sociale uitsluiting. Het gevoerde beleid en de verzamelde cijfers worden hier geactualiseerd en nieuwe terreinen worden verkend, zoals energiearmoede en armoede bij zelfstandigen.

Uitgebreide aandacht gaat naar armoede bij personen van buitenlandse herkomst. Het is een heikel thema, omdat de armoedecijfers hallucinant zijn. Verschillende auteurs zoomen in op markante situaties van sociale uitsluiting. Zo botsen personen van buitenlandse herkomst door ongelijke onderwijskansen en door allerlei vormen van discriminatie op torenhoge barrières op hun weg richting de arbeidsmarkt. De groepen die in dit boek aan bod komen zijn heel divers; ze gaan van mensen zonder papieren en de Roma naar hooggeschoolde migranten. Ook het integratiebeleid, de rol

van zelforganisaties en van hulpverleningsinstanties krijgen de nodige aandacht. Voor de ruimere context zorgen stukken over de druk van migraties op de welvaartsstaat en de veranderde vertogen doorheen de tijd. Het derde deel van het Jaarboek bevat het traditionele – maar tegelijk grondig herziene – overzicht van de recentste statistieken; dit jaar aangevuld met enkele opvallende cijfers over het thema armoede en migratie.

DANIELLE DIERCKX is maatschappelijk assistente en sociologe. Ze is docente aan de Faculteit Politieke Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen en postdoctoraal onderzoekster bij OASeS.

JAN VRANKEN is socioloog en emeritus gewoon hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen (OASeS).

JILL COENE is maatschappelijk assistente, sociologe en onderzoekster bij OASeS.

AN VAN HAARLEM is master in de politieke wetenschappen en onderzoekster bij OASeS.

ISBN 978 90 334 8612 8
552 blz.

€ 36,00 (excl. verzendingskosten)

Uitgeverij Acco
Blijde Inkomststraat 22,
3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverijacco.be

Richtlijnen voor auteurs

Het Tijdschrift voor Sociologie publiceert Nederlandstalige bijdragen op het brede domein van de sociale wetenschappen. Het Tijdschrift publiceert zowel artikels (maximaal 10.000 woorden) als kortere onderzoeksnota's (ongeveer 3.000 woorden). Een onderzoeksnota focust op onderzoeksresultaten of -methoden, beschrijft de sociaal-wetenschappelijke relevantie en positie ervan en presenteert kernachtig de resultaten. Een artikel bespreekt theorie en voorgaand onderzoek, beschrijft en verantwoordt de gebruikte methode en de gegevens en draagt bij aan theorievorming, hetzij zuiver theoretisch hetzij door confrontatie van theorie(ën) en empirie. De artikels en onderzoeksnota's worden beoordeeld aan de hand van een anonieme peer review.

Artikels en onderzoeksnota's worden ingediend als elektronisch bestand (Microsoft Word). Met het oog op de anonieme peer review mag dit bestand geen enkele persoonlijke verwijzing bevatten. Het bestand omvat:

1. het eigenlijke artikel of de onderzoeksnota,
2. een abstract van maximaal 150 woorden,
3. een Engelstalige abstract (en titel) van maximaal 150 woorden,
4. Engelstalige trefwoorden (maximaal vijf).

In een tweede, afzonderlijke bestand worden voor elk van de auteurs volgende gegevens opgenomen:

1. naam,
2. personalia (maximaal 500 tekens),
3. contactgegevens (postadres, telefoonnummer, e-mailadres).

Beide bestanden worden gemaild naar tijdschrift@sociologie.be of naar de redactiesecretaris.

Praktische informatie

- Het artikel of de onderzoeksnota wordt ingediend als Word-bestand. De tekst staat in lettertype Times New Roman, lettergrootte 11, interlinie 1,5.
- De paragrafen worden enkel decimaal ingedeeld. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, 2, enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1, 1.2, enz. Indelen tot op maximaal drie niveaus.
- Tabellen en Figuren dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd (Tabel 1; Figuur 1). Alle Tabellen en Figuren behoren een titel te dragen.
- Voetnoten dienen tot het absolute minimum te worden beperkt. Ze worden als eindnoten afgedrukt achteraan de tekst. In de tekst worden ze aangeduid door een Arabisch cijfer.
- Literatuurverwijzingen in de tekst gebruiken de auteur-jaartal-methode. In een lopende tekst wordt dat: "Merton (1957, 102) stelt dat ...". Een verwijzing buiten de tekst wordt: (Merton 1957, 102; Bellah e.a. 1985; Elster 1989a, 1989b). Bij publicaties van meer dan drie auteurs enkel de eerste auteur vermelden, gevolgd door e.a.
- De literatuurlijst wordt als volgt samengesteld:
 - Boek:
Merton, R. (1957), *Social Theory and Social Structure*. Glencoe: Free Press.
 - Artikel in bundel:
Rawls, J. (1982), Social Unity and Primary Goods, pp. 159-186 in A. Sen & B. Williams (eds.), *Utilitarianism and Beyond*. Cambridge: Cambridge University Press.
 - Artikel in tijdschrift:
Stolle, D. (1999), Onderzoek naar sociaal kapitaal: naar een attitudinale benadering, *Tijdschrift voor Sociologie*, 20(3-4), 247-281.
 - Heruitgave van een klassiek werk:
Tocqueville, A. de (1961 [1835]), *De la démocratie en Amérique*, t. I. Paris: Gallimard.
 - Website:
Myers, W. & C. Dyke (2000), *State of the Internet 2000*. Washington, D.C.: United States Internet Council (<http://usic.wslogic.com/intro.html>).

Themanummer

**Europese integratie en euro
sociologische perspectieven**

Onder redactie van Gert Verschraegen & Bart Vanhercke

Van Brussel tot Belgrado:

Een inleiding tot de sociologie van Europa en Europese integratie

Bart Vanhercke & Gert Verschraegen

DEEL 1. Mobiliteit en Europese identiteitsvorming

Huwen in het hart van Europa. Europese binationale huwelijken in België

Suzana Koelet, Helga de Valk & Didier Willaert

Europese studentenmobiliteit als hefboom
voor Europese identiteitsvorming?

Christof Van Mol & Joris Wauters

Oost-West mobiliteit en de bestuurlijke europeanisering van steden
Een vergelijkende studie van de cases Gent en Rotterdam

Nicolas Van Puymbroeck, Sanne Van De Pol & Stijn Oosterlynck

DEEL 2. De Europese publieke sfeer

Zichtbare politiek als voorwaarde voor een Europese publieke ruimte

Stefan Rummens, Raf Geenens & Steven Van Hecke

De Europese publieke sfeer: dovemansgesprek of dialoog tussen
de Europese Commissie en haar burgers?

Annelies Van Brussel & Petra Huyst

Politieke beïnvloeding door etnisch geaffilieerde organisaties;
winnaars en verliezers van Europese integratie en toenemende diversiteit

Jan H. van de Beek & Floris F. Vermeulen

Europeanisering en de Roma: op zoek naar maatschappelijke inclusie
in een nieuwe politieke en institutionele context

Peter Vermeersch

DEEL 3. Naar een Europees sociaal beleid?

Tussen droom en daad ... Over armoedebestrijding,
minimuminkomensgarantie en het Europese sociale model

Bea Cantillon & Natascha Van Mechelen

De meting van armoede in de Europese Unie: een pleidooi voor
de ontwikkeling van Europese referentiebudgetten

Bérenice Storms, Tim Goedemé & Karel Van den Bosch

Het uitsluiten van geïnstitutionaliseerde ouderen in surveys
Gevolgen voor de Open Coördinatiemethode Pensioenen

Annelies Debels, Hans Peeters & Rika Verpoorten

Regionale gezinsculturen en kinderopvang door grootouders in Europa

Maaïke Jappens & Jan Van Bavel

